

Program
pracy terapeutycznej
dla dziecka
o zaburzonej koordynacji
wzrokowo- ruchowej
i sprawności manualnej

Opracowała: Beata Cejmańska

Wstęp:

Koordinacja wzrokowo ruchowa i sprawność manualna to umiejętności, które mają duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie dziecka.

U dziecka w wieku przedszkolnym u którego występują zaburzenia koordynacji wzrokowo- ruchowej występuje mała precyzja ruchów i trudności w czasie wykonywania nawet prostych zadań. Dzieci te nieprawidłowo trzymają przybory do rysowania, niechętnie rysują. Prace charakteryzują się uproszczoną formą i niskim poziomem graficznym. Niezręcznie posługują się nożyczkami, szarpią papier, mają trudności z wydzierankami. Często zbyt duże napięcie mięśniowe powoduje zbyt silny nacisk ołówka lub kredki i jego łamanie.

Aby dziecko z powodzeniem mogło rozpocząć naukę w szkole powinno osiągnąć dojrzałość szkolną. Sprawność manualna, synteza i analiza wzrokowa są to umiejętności potrzebne w toku wykonywania przez dziecko różnorodnych czynności, szczególnie w czasie nauki pisania, gdyż w procesie pisania zaangażowane są spostrzeżenia wzrokowe i kinestetyczno-ruchowe dziecka. Dzieci, które posiadają niski poziom koordynacji wzrokowo-ruchowej mają trudności w poprawnym pisaniu. Aby dziecko mogło uniknąć tych niepowodzeń lub znacznie je zminimalizować należy rozwijać i doskonalić powyższe umiejętności poprzez systematyczne ćwiczenia.

Program ten przedstawia propozycję pracy z dzieckiem o zaburzonej koordynacji wzrokowo- ruchowej i sprawności manualnej dla dzieci wieku 5-6 lat.

Cele programu:

- Rozwijanie psychomotoryki
- Rozwijanie koncentracji uwagi i wyobraźni przestrzennej
- Rozwijanie koordynacji wzrokowo- ruchowej
- Wyrabianie umiejętności prawidłowego trzymania i posługiwania się narzędziami pisarskimi

- Wdrażanie do dokładności, staranności i precyzji
- Prawidłowe odtwarzanie kształtów

Metody pracy:

- Podające :
 - rozmowa,
 - opowiadanie,
 - wyjaśnienie, opis
- Problemowe:
 - aktywizujące - gry dydaktyczne, układanki, dyskusje dydaktyczne
- Czynne:
 - pokaz,
 - ćwiczenia,
 - samodzielne doświadczanie

Formy pracy:

- Indywidualna
- Zespołowa

Pomoce i przybory:

- układanki
- gry
- historyjki

- szarfy , obręcze, instrumenty perkusyjne
- papier kolorowy
- kalka techniczna
- plastelina
- ciastolina
- kredki
- kreda
- płótno
- filc
- ołówki
- nożyczki

Warunki realizacji programu:

Program został przygotowany do realizacji z dzieckiem 5 lub 6 letnim o zaburzonej koordynacji wzrokowo –ruchowej i sprawności manualnej. Program przeznaczony jest do pracy indywidualnej z dzieckiem lub z małym zespołem dzieci o tym samym zaburzeniu. Ćwiczenia powinny być różnorodne i urozmaicone, a atmosfera życzliwa i przyjazna dziecku. W realizacji programu niezbędna jest współpraca z rodzicami w celu ujednolicenia oddziaływań w ramach pomocy dziecku.

Sposoby realizacji:

CELE ĆWICZEŃ	ŚRODKI REALIZACJI
Rozwijanie psychomotoryki.	Układanie: -z patyczków: drabin, płotów, domów -z tasiemki; figur geometrycznych -z elementów mozaiki: postaci ludzi,

	<p>zwierząt i rzeczy -z różnych materiałów i elementów; układanie scenek rodzajowych.</p>
<p>Kształcenie analizy i syntezy spostrzegania.</p>	<p>Gry i układanki: -gry planszowe -układanki i gry oparte na przeliczaniu -układanki rozsypani -układanki dobieranki oparte na zasadzie tożsamości, przynależności.</p>
<p>Ćwiczenia koncentracji uwagi i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne, przybijani, układanki magnetyczne.</p>
<p>Ćwiczenia orientacji przestrzennej i kierunkowej.</p>	<p>Zabawy i ćwiczenia ruchowe. Orientacja w kierunkach związana z własnym ciałem, poruszanie się w przestrzeni, działanie w niej, zmiana pozycji.</p>
<p>Ćwiczenia koordynacji słuchowo- wzrokowo- ruchowej.</p>	<p>Zabawy i ćwiczenia ułatwiające orientację w kierunkach- wykorzystanie metody E. G. Kolczyńskiej. Zabawy słuchowe np. skąd słyhać dźwięk, tam idź.</p>
<p>Usprawnienie palców oraz koordynacja ruchów rąk ze wzrokiem. Wdrażanie do prawidłowego trzymania nożyczek. Rozwijanie umiejętności planowania.</p>	<p>Wycinanie: -cięcie papieru wzdłuż narysowanej linii prostej -cięcie bez narysowanej linii (na zasadzie linii równoległej do brzegu papieru) -cięcie pasków papieru jednakowej szerokości -cięcie wzdłuż linii falującej, łamanej -wycinanie figur: kwadratów,</p>

<p>Kształcenie ruchów dużych różnorodnych oraz małych precyzyjnych.</p> <p>Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej. Rozwijanie sprawności graficznych.</p> <p>Ćwiczenia mięśni palców.</p> <p>Ćwiczenia płynności precyzji ruchów ręki, usprawnienie koordynacji wzrokowo- ruchowej, planowanie ruchu, a tym samym zmniejszenie chaotyczności w pracy.</p>	<p>prostokątów, trójkątów -wycinanie małych i dużych kół -wycinanie postaci ludzkich -wycinanie części i obrazków do składania- wycinanie z różnych materiałów: płótna, filcu</p> <p>Rysowanie: -kredą po tablicy , dużych arkuszach, płytach chodnikowych -według instrukcji z zachowaniem podanych kierunków -rysowanie linii zamkniętej, łączenie kropek.</p> <p>-Wodzenie palcem po wzorze -Odtwarzanie wzoru na dużych formatach - odtwarzanie wzoru w powietrzu - kreślenie patykiem na mokrej powierzchni pokrytej farbą - rysowanie tuszem - kalkowanie przez kalkę.</p> <p>Wydzieranie: -dowolnych form -łatwych kształtów</p> <p>Malowanie: - palcem -pędzlem linii prostych, splecionych nici, kłębuszków, jaskółek, -zamalowywanie pól między liniami poziomymi -malowanie wzoru w formie linii pionowych -malowanie linii falujących poziomych i pionowych (fale na morzu) -malowanie linii spiralnych (ślimaki, kłębuszki) - malowanie linii łamanej</p>
--	--

<p>Wyrobienie umiejętności prawidłowego trzymania posługiwania się narzędziem pisarskim.</p> <p>Wdrażanie do dokładności, staranności i precyzji.</p> <p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej, pamięci bezpośredniej.</p> <p>Ćwiczenie sprawności rąk.</p> <p>Koordinacja rąk i współpraca palców.</p> <p>Wyrobienie płynności ruchów z uwzględnieniem spostrzegania wzrokowego.</p> <p>Prawidłowe odtwarzanie kształtów.</p>	<p>np. w formie wzoru na sukienkę -malowanie dużych przedmiotów konturowych</p> <p>Ćwiczenia graficzne: - kreślenie linii pionowych i poziomych po śladzie i samodzielnie -kreślenie linii kolistych i falistych -kropkowanie pól kwadratowych -kropkowanie przez kalkę -pisanie pojedynczych elementów graficznych i litero podobnych, -rysowanie szlaczków według wzoru -tworzenie samodzielnych kompozycji pasowych.</p> <p>Rzucanie piłek różnej wielkości i obręczy. Ćwiczenia usprawniające ruch chwytne palców wskazującego i dużego oraz ukierunkowanie ruchów od strony lewej do strony prawej (stukanie czubkami palców).</p> <p>Lepienie: -ugniatanie plasteliny lub ciastoliny i wypełnianie nią powierzchni koła, kwadratu, trójkąta, itp. -wałkowanie cienkich wałków plasteliny i obwodzenie nimi narysowanych przedmiotów i figur -układanie z wałeczków plasteliny różnorodnych form: kwiatów, drzew.. -lepienie zwierząt z uwzględnieniem części składowych -zalepianie całej powierzchni kartki -toczenie kulek i lepienie z nich drzew iglastych -ozdabianie tekturowych talerzyków elementami z plasteliny według</p>
--	---

Wyrabianie wytrwałości i dokładności w pracy.	wzoru i własnego pomysłu.
---	---------------------------

Przewidywane efekty:

W wyniku systematycznej pracy indywidualnej lub w zespole dziecko osiągnie dojrzałość szkolną.

Bibliografia:

H. Spionek- Zaburzenia psychoruchowego rozwoju dziecka, Warszawa 1970

A.Hryniewska: Psychologiczne aspekty zabaw dziecięcych. „Plastyka w Szkole” 1989, nr 5

S.Korzonek: Rola przedszkola w rozwijaniu funkcji percepcyjno-motorycznych. ”Wychowanie w Przedszkolu” 1991, nr 4

.J-Francis-Williams: Dzieci ze specjalnymi trudnościami w nauce. Warszawa 1975, PZWL

.H.Nartowska:Różnice indywidualne czy zaburzenia rozwoju dziecka przedszkolnego. Warszawa 1986, WSiP